

PÖYTÄKIRJA

Ilmastopaneelin marraskuun kokous

Aika: 19.11.2015, klo 13:00–16:00

Paikka: Dynamicum, Erik Palménin aukio 1 (1B02b Mare)

Paikalla:

Paneelin jäsenet: prof. Markku Ollikainen (pj), Helsingin yliopisto, yliopistonlehtori Hannele Cantell, Helsingin yliopisto, prof. Marja Järvelä, Jyväskylän yliopisto, prof. Kai Kokko, Helsingin yliopisto, prof. Kati Kulovesi, Itä-Suomen yliopisto, prof. Pirjo Peltonen-Sainio, Luke, prof. Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus, prof., Timo Vesala, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö: Pirkko Heikinheimo, ympäristöministeriö, tohtorikoulutettava Sanna Lötjönen, Helsingin yliopisto.

Vierailijat: Eija Syrjämäki, Arto Virtanen, Hill+Knowlton.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:15.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Kauden arvioinnin aloitus

Järvelä kertoi, että arvioinnin linjauksista keskusteltiin edellisessä kokouksessa. Arviointi tulee olemaan kaksiosainen sisältäen lyhyen kyselyn ja panelistien haastattelut. Lopuksi tehdään noin 10-sivuinen raportti. Tavoitteena on haastatella kaikki panelistit.

Syrjämäki kertoi tarkoituksena olevan, että paneeli arvioi itse toimintaansa ja Syrjämäki koostaa raportin. Kaikkia panelisteja on kontaktoitu ja kolme haastattelua on jo tehty. Lyhyt itsearviointilomake jaetaan nyt kokouksessa ja siihen vastataan nimettömänä. Haastattelut syventävät lomakkeen kysymyksiä.

Paikallaolijat täyttivät itsearviointilomakkeen.

Syrjämäki poistui kokouksesta.

5. Hankkeiden raporttien käsittely

a. Kansallisen ilmasto- ja energiastrategian seuranta

Järvelä alusti keskustelua:

Viime kokouksessa ja sen jälkeen tuli hyviä kommentteja. Ainakin tärkeimmät kommentit on yritetty huomioida nykyisessä tekstissä.

Raportista käytiin keskustelua.

Raporttiin tehdään keskustellut muutokset. Päätetään, että puheenjohtajisto voi vielä katsoa raporttia, mutta muuten raportti hyväksytään näillä valtuuksilla.

Virtanen kertoi, että viestinnällisesti raportista tehdään politiikkasuositus ja tiedote. Tavoitteena olisi, että raportti saataisiin luovutettua suoraan ministerille.

b. Metsien hyödyntämisen ilmastovaikutukset ja hiilinielujen kehittyminen

Seppälä esitteli raporttia ja raportista keskusteltiin.

Hankkeeseen liittyy kolme taustaraporttia, jotka laitetaan erikseen paneelille nähtäväksi. Suomella on iso hiilinielu näyttää maailmalle. Eri malleilla ajettuna nielu näyttää säilyvän isona. Siitä, mihin suuntaan nielu menee ajan kuluessa, mallit antavat eri tuloksia. Kun puuta otetaan käyttöön, luontaista hiilinielua pienennetään, eikä ole käsitystä kauanko ja kuinka suurina menetykset jatkuvat. Hiilinieluun tullut kuoppa on selvästi suurempi kuin mitä saadaan systeemiin. Tärkeää on, miten puuta käytetään eli miten suuret korvaushyödyt saadaan. Sen sijaan, että puhuttaisiin puun käytön laskusta, puhutaan samalla tasolla pysymisestä. Samalla tasolla pysyminen toisi ilmastohyötyjä verrattuna lisäkäyttöön. Bioenergian lisäys tuo piikin kasvihuonekaasupäästöihin ainakin lyhyellä aikavälillä. Tätä taustaa vasten asian hoitaminen bioenergian käytön lisäämisellä on arveluttavaa. Ainespuun käyttöä voidaan nykytilanteessa perustella parhaiten ilmastosyistä, jos puulla korvataan suuripäästöisiä tuotteita. Tärkeää on tuotteen pitäminen mahdollisimman pitkään käytössä ja tuotteen poltto vasta lopuksi. Pelkän hiilivaikutuksen huomioiminen ei takaisi tutkimuksen mukaan ilmaston kannalta parasta metsien käyttöä. Nykyinen ilmastopaneelin pelisäännöstä ei kannusta hiilinielujen kasvattamiseen. Nielujen mahdollisella kannustamisella ei kuitenkaan saisi vähentää fossiilisten raaka-aineiden vähennyshalukkuutta. Bioenergiakeskustelu on tärkeä ja sekava. Yksinkertaistettu kuvakin voi olla liian vaikea; tarvittaisiin selkeät ja ymmärrettävät johtopäätökset. Tärkeimmät viestit pitäisi kerätä.

Tiedotustilaisuutta on suunniteltu 4.12. Lisäksi 16.12. on tapaaminen maa- ja metsätalous- sekä ympäristövaliokunnan kanssa.

Päätetään lähettää muokattu raportti kaikille ja se käydään vielä läpi puheenjohtajistossa. Näillä valtuuksilla raportti voidaan laittaa 4.12. julkaisuun.

Keskusteltiin mahdollisesta osallistumisesta Debattibaarin metsäbiotalous-keskusteluun.

Ilmastopaneeli

c. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen riskit, vastuut ja kustannukset

Raportin käsittely siirretään ajanpuutteen takia. Kommentit raportista voi lähettää hankkeen vastuuhenkilöille. Viestinnässä yksi lopputulema voisi olla avaava ja havainnollistava, mikä avaisi sopeutumisen peruspalikat.

6. Muut mahdolliset asiat

Pariisin side-eventin ajankohta on varmistunut. Tilaisuus on 10.12. klo 14:30–16:00. Matthew Bell CCC:stä tulee puhumaan tilaisuuteen. Myös ministeri Tiilikainen saattaisi olla kiinnostunut pitämään puheenvuoron.

Ollikainen ja Seppälä ovat istuneet keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman työryhmässä. Heillä on niin sanottu asiantuntijarooli.

Joulukuun kokoukseen (to 17.12.), tulee hankkeista käsittelyyn cleantech ja sopeutuminen. Tämä on kauden viimeinen kokous ja sen jälkeen on illallinen. Aletaan kysellä illalliselle tulijoita.

16.12. järjestetään eduskuntatilaisuus, jonka pääteemaana on metsähanke. Hankkeella on puheenvuoro, jonka jälkeen Hassi ja Leppä valiokuntien puheenjohtajina pitävät myös puheenvuoron. Tilaisuudessa on kevyt tarjoilu ja keskustelua. Metsähankkeesta vain Seppälä pääsee paikalle. Myös Ollikainen on menossa ja hän voi kertoa yleisesti myös Pariisista.

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:48.